

osnovati jedno samo osrednje glasilo slovenskim učiteljem, a o tej stvari niso nič konečno veljavnega ukrenili. Gotovo mora vsak rodoljub želeti, da bi se dosedanji trije listi „Učiteljski Tovariš“, „Popotnik“ in „Šola“ zjedini v jeden sam krepak šolski list. Vender se nam zdi, da bode dosedanje pogájenje o tej stvari, ki se brez poklicanih faktorjev — urednikov in založnikov vsem trem listom — vrši po političnih novinah, ostalo brez vsega uspeha. Ako se vsi trije listi res želé spojiti, doženó naj to najprej sami mej seboj; ako se pa sami ne morejo, ali nečéjo zjediniti, pokažejo naj jim skupno slovenski učitelji pravi pot ter združijo naj se okolo najstarejšega in tudi najboljšega dosedanjega šolskega lista „Učiteljskega Tovariša“. Ako nekaterim dosedanji pravec „Učit. Tovariša“ ni po godu, pomišljati jim je, da je „Učit. Tovariš“ uže večkrat povedal, da objavlja take spise, kakeršni se mu pošiljajo. Naj se ga tesno oklenejo vsi učitelji slovenski po vseh pokrajinah naše domovine, podpirajo naj ga pridno in vestno z naročili in spisi in poboljšal se bode tudi „Učiteljski Tovariš“. Popolnoma nedoumno nam pa je, zakaj se nekateri učitelji zadevajo ob Marnove životopise slovenskih pisateljev, katere objavlja „Učit. Tovariš“. Te razprave imajo, izimši njih nepotrebno moralizovanje po nekaterih mestih, v slovenskem slovstvu stalno vrednost in „Učiteljski Tovariš“ zaradi njih stalno zaslugo. Žalostno je, da smo uže tako potujčeni in v domovinskih stvareh tako polovičarsko izobraženi, da se spotikamo, ako nam kdo opisuje slavne in za domovino zaslužne može in pisatelje naše! Slovensko učiteljsko društvo ima 93 družabnikov in v blagajnici 119 gld. 35 kr. gotovega denarja. Predsednik mu je g. Govekar, tajnik Močnik, blagajnik Tomšič. — c) „Narodna šola.“ Namera temu 1868. leta v Idriji osnovanemu in 1872. leta v Ljubljano preseljenemu društvu je, materialno podpirati slovensko ljudsko šolo. Društvo je imelo 662 gld. 77 kr. dohodkov, a 486 gld. 24 kr. stroškov, ki so se porabili izključivo v nakup učnih pripomočkov ubogim učencem po ljudskih šolah. Imovine ima društvo 346 gld. 53 kr. Predsednik mu je F. Stegnar, tajnik in blagajnik M. Močnik.

Književno naznanilo. P. n. naročnikom šolske pomožne knjige „Prvi pouk“ naznanjam, da pride v kratkem na svitlo v tiskarni in založbi Kleinmayrja in F. Bamberga v Ljubljani. — Pri tej priliki si dovoljujem tudi priobčiti, da sem svojemu šolskemu blagu ceno znižal, in sicer prodajem slovenske Pisanke po 1.15 gld. (na debelo), Risanke (po 3 gld., manjšo obliko po 2 gld. 50 kr.), knjige: Domoslovje po 8 kr., Zgodovino po 10 kr., Zemljepis po 10 kr., 2. natis s podobami po 26 kr., Geometrijo po 24 kr., Malo fiziko po 23 kr. Gospodinjstvo po 30 kr., Prirodopis po 56 kr., Fiziko s kemijo po 60 kr.

Na Krškem.

Ivan Lapajne.

Knobljeve pesni. Kde so bile natisnene? V novinah „Laibacher Wochenblatt“ s 1806. l. v XXXIII.—XXXIV. čislu Knobljev vrstnik profesor Ivan Anton Župančič piše: „istega léta (1803.) je na svitlo prišlo v Kranji (a natisneno v Ljubljani) „Štiri pare kratko-časnih novih pesmi,

Od Paula Knobelna skovane,

Inu Krajncam za spomin dane.“

To prof. Župančič na nemški jezik prelaga tako: „vier Paar kurzweiliger neuer Lieder, vom Paul Knobel geschmiedet, und den Krainern (Krainburgern) zum Andenken gegeben.“

Iz tega vidimo, da so bile te razslute pesni res natisnene v Ljubljani (a ne v Kranji, kakor je čitati na njih náslavnej strani), ter da zgoraj beseda Kranjec ne znači „Krainer“, nego le „Krainburger“. A kedáj so bile natisnene? Same pripovedujejo, da 1801. léta, a J. A. Župančič piše, da 1803. léta. Katero je res, tega ne vém. Bog zna, če ni tudi letnica te knjižice nalašč napak zapisana, kakor je Kranjskega mesta „purgarjem“ na voljo izlagan kraj, kder je bila natisnena!

Knobljeve kosmatice se uže zeló redke. Ljubljanska knjižnica jih ima samó v 1. izvodu (eksemplaru), kateri je nekđaj bil Vodnikov; kajti na 2. stran prve platnice je ta pesnik sam zapisal znani svoj epigram:

Bukve jis Krajna
Polne . . . kajna:
Na pol nezdéliga,
Sledni ma celiga. —

Póslednja dva gránesa je Vodnik pozneje popravil takó:

Nikar nezdéli ga
Pusti mu celiga!

Ve-li kdo kaj povedati o Knobljevem življenji?

L—k.

Jurija Dalmatina vse sv. pismo je 1584. léta ob novem letu prišlo na svetlo. Naša Ljubljanska knjižnica hrani tega sv. pisma 4 izvode (eksempulare); a na jednom, ki nosi knjižno znamenje: 10053. II. C. b., stóji z Dalmatinovo roko zapisano: „Rom. 8. Ist Gott für vns, wer mag wider vns sein? — Dem Edlen vñnd Ehrnuēsten Christlichen Herren vñnd Patron Georgen vom Rain zu Stermol, seinem gūnstigen, vñnd gebietenden Herrn vñnd Patron, verehret diese Bibl zum Newen Jar den 8. Januarij, Anno; 1584. M. Georgius Dalmatinus.“ Bohoričeva slovnica je prišla, kakor vse kaže, mej ljúdi istega dné, katerega Dalmatinovo sv. pismo, ker Bohorič na konci svojega predgovora vsem želi sreče k novemu létu, predno završuje tako: „V Vitenbergu na saskej zemlji v 1. dan januarja 1584. léta.“

L—k.

Fran Grbič, znani tenorist in skladatelj slovenski bode prihodnjo zimo pel pri poljskej operi v Lvovu.

Za česko narodno gledališče se je uže nabralo nad 900.000 glđ. In vsak dan še dohaja obilo darov, tako da je opravičeno upanje, da bo kmalu jeden milijon goldinarjev nabranih. Iz pepela narodnega gledališča porodila se je nova slava českemu narodu. — V Ljubljani je 18. t. m. g. Ivan Hribar na korist českemu gledališču v ljubljanskej čitalnici pohvalno predaval o razvoji česke dramatike od najstarejših do najnovejših časov. To na vse strani zanimljivo slovstveno-zgodovinsko razpravo priobčil bode „Ljub. Zvon“ takoj po novem letu.

„*František Preširen*. Obraz života básnického napsal Jan Penížek“ imenuje se lepo pisana razprava, katero so o našem pesniku nedavno priobčili praški „Kvety“ (str. 305—313, 424—433). A v ruskih novinah „Moskauer Deutsche Zeitung“ (l. 71—73) objavil je g. Ivan Naglić iz Zagreba o Preširnu in njega poezijah razpravo pod naslovom „Poetische Klänge vom Fusse des Triglav“.

„*Archiv für slavische Philologie*“. Pete knjige četrty zvezek tega imenitnega Jagićevega (zbornika za slovansko jezikoslovje) prišel je nedavno na